

Handläggare
Jenny Tälth
Telefon: 08-50808516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2024-10-24

Remiss av Motion om att Stockholm ska gå före med införandet av metoden TFCO, KS 2024/608

Svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Liberalerna har inkommit med en motion om att Stockholm ska gå före med införandet av insatsen TFCO, Treatment Foster Care Oregon, utifrån insatsens målpuppfyllelse med mindre återfall i kriminalitet och färre placeringar på låsta avdelningar samt insatsens ekonomiska vinster. Enligt forskningens slutsatser finns det vissa belägg för att insatsen är bättre än placeringar på till exempel SiS. Det finns dock utmaningar med att driva TFCO i egen regi så som rekrytering av kvalificerade familjehem och personalresurser för att kunna nå upp till modellens krav på tillgänglighet. Det finns ett behov av att utveckla arbetet med familjehemsvård och Socialstyrelsens kunskapsstöd, där TFCO ingår, kommer att användas i detta arbete tillsammans med Socialförvaltningen och resten av stadens stadsdelsförvaltningar. När det gäller ersättning till ordinarie familjehem anser stadsdelsförvaltningen att de ska fortsätta bedömas så som de gör nu efter SKRs riktlinjer och rekommendationer.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt nämndens yttrande över remiss av motion om att Stockholm ska gå före med införandet av metoden TFCO senast den 25 oktober 2024. Remissinstanser är stadsledningskontoret, socialnämnden, SSR samt Enskede-Årsta-Vantörs, Farsta, Kungsholmens, Södermalms och Hägersten-Älvsjöes stadsdelsnämnder.

Ärendet

Liberalerna har inkommit med en motion om att Stockholm ska gå före med införandet av insatsen TFCO. TFCO står för Treatment Foster Care Oregon och är en form av förstärkta familjehem där ett tvärprofessionellt team kopplas på och stöttar det mottagande familjehemmet dygnet runt. Insatsen kan vara ett alternativ till institutionsplacering för barn och ungdomar med allvarliga beteendeproblem och enligt forskning kan det ge bättre resultat vad gäller minskad risk för återfall i kriminalitet. I Norge

och Danmark är TFCO redan välanvänt. Liberalerna tar i sin motion upp att utredaren för utredningen För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66) anser att regeringen bör ge SiS i uppdrag att utveckla sitt arbete med TFCO och bidra till implementeringen i Sverige så att den blir tillgänglig för fler kommuner.

Liberalerna anser att Stockholm som landets största kommun bör gå före och införa TFCO som alternativ framför placering på SiS. Liberalerna föreslår att metoden ska testas tillsammans med Socialstyrelsen och SKR. De föreslår vidare följande punkter:

1. att staden skyndsamt inför TFCO som alternativ till låst institution vid placering av barn och unga.
2. att i samband med införandet även koppla på forskare för kontinuerlig utvärdering, i enlighet med Liberalernas initiativ om en akademisk socialtjänst.
3. att staden utreder hur stöd och ersättningsnivåer till ordinarie familjehem kan utformas för att öka antalet hem, med särskilt fokus på att förmå familjehem att ta emot äldre barn som placeras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen och har behandlats i pensionärsrådet. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att ta del av yttrandet, eventuella synpunkter framgår av separat skrivelse.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Treatment Foster Care Oregon (TFCO)

I Sverige har metoden använts i begränsad omfattning sedan början av 2000-talet men TFCO ingår i Socialstyrelsens kunskapsstöd "Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott" som ett exempel på ett alternativ till institutionsvård som bör användas. Rekommendationen gäller för barn 12–17 år med hög risk för fortsatt normbrytande beteende. Socialstyrelsen beskriver insatsen på följande sätt: Insatsen är manualbaserad och kan beskrivas som en kombination av specialiserad fosterhemsplacering, individualterapi och familjeterapi. Ett behandlingsteam arbetar med fosterhemsföräldrarna, den unge, den biologiska familjen och med skolan. Teamet består av en samordnare, en ungdomsterapeut, en färdighetstränare och en familjeterapeut. Fosterhemsföräldrarna utbildas och ges veckovis handledning av samordnaren och har även möjlighet till rådgivning dygnet runt. Insatsen pågår kontinuerligt under den 8–12 månader långa placeringen. För att få använda TFCO krävs certifiering och i Norden är det Humana som har ensamrätt i att utbilda och handleda TFCO-metoden under certifieringsprocessen.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering har kommit fram till följande slutsatser av TFCO:

- När ungdomar med allvarliga beteendeproblem placeras i TFCO, leder detta troligtvis till mindre fortsatt kriminalitet och färre placeringar på låst avdelning än när ungdomarna placeras på institution. Det är också möjligt att TFCO leder till färre kriminella kamrater, mindre användning av narkotika och bättre psykisk hälsa, än vid placering på institution.
- TFCO kostar i genomsnitt mindre än placering på särskilda ungdomshem och något mer än på HVB, om man räknar med att vårdtiderna är desamma. Väger man in antaganden om långsiktiga effekter är TFCO kostnadsbesparande för samhället jämfört med placering på särskilda ungdomshem eller HVB.
- Idag får cirka 30–40 ungdomar i Sverige årligen tillgång till TFCO. Om fler ska få tillgång måste fler behandlingsteam inrättas, vilket kortsiktigt medför kostnader för utbildning och certifiering.

Utmaningar

Insatsen är i början av införandet kostnadsdrivande och kommer vara personalkrävande under och efter implementering. För att kunna införa TFCO kräver det rekrytering av kvalificerade familjehem och det krävs även ett arbete att behålla dem. Det kommer också krävas stora personalresurser och ett arbete med arbetstidsförläggning i förhållande till svensk lagstiftning på grund av modellens krav på tillgänglighet. Kungsholmens stadsdelsförvaltning har inte möjlighet att lägga den kostnaden eller de personalresurser som krävs för att ha ett eget TFCO team. Det finns inte heller tillräckligt många ungdomar med behov av TFCO inom stadsdelen som skulle göra skäl för de stora resurser som skulle behövas för ett eget TFCO team.

Utvecklingsarbete

Kungsholmens stadsdelsförvaltning samarbetar med Socialförvaltningen och de andra stadsdelarna för att utveckla arbetet med familjehemsvård då det finns ett stort behov av detta. I detta arbete kommer Socialstyrelsens kunskapsstöd, där TFCO ingår, att användas.

Stöd och ersättningsnivåer till ordinarie familjehem

När det gäller stöd och ersättning till ordinarie familjehem använder staden de riktlinjer och rekommendationer som tillhandahålls av SKR. Kungsholmens stadsdelsförvaltning kan inte se någon anledning till att Stockholms stad skulle gå förbi de riktlinjer och rekommendationer som SKR tillhandahåller då det redan idag finns möjlighet att besluta om högre ersättning till familjehem utifrån svårighetsgrad på ärendet.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör

Anna Hamlin
Avdelningschef

Bilagor
Motion från Liberalerna

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2024-09-23
Anna Hamlin, Avdelningschef	2024-09-19